

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges igen at give ufrivilligt barnløse mulighed for IVF-behandling på Rigshospitalet, og fremover også at dække udgifter til rejse og ophold i forbindelse hermed.

(Siumuts medlemmer af Inatsisartut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet)

1. behandling

På vegne af Naalakkersuisut takker jeg for det fremsatte beslutningsforslag.

Beslutningsforslaget giver anledning til en drøftelse af prioritering af behandlingstilbud og ressourcer inden for sundhedsvæsenet. Naalakkersuisut takker derfor forslagsstiller for at sætte dette emne på dagsordenen.

Indledningsvist er det som forslagsstillerne skriver den største gave for et menneske at sætte et barn i verden og i et samfund hvor vi har brug for at blive flere, er det vigtigt at vi har et blik for borgernes muligheder for at stifte familier.

Det Grønlandske Sundhedsvæsen tilbyder i dag udredning for ufrivillig barnløshed med undersøgelse af manden og kvinden, medicinsk behandling med hormoner, som fremmer ægløsning samt insemination, hvor sædcellerne føres direkte op i toppen af kvindens livmoder.

Det er først når insemination ikke lykkes, at sundhedsvæsenet vil kunne henvise til IVF-behandling, hvor æg udtages fra kvinden, befrugtes uden for livmoderen for derefter at indføres i livmoderen igen. IVF-behandling er en højt specialiseret behandling, der forudsætter specialiserede kompetencer og udstyr. IVF-behandling kan derfor ikke udføres i Grønland, men må udføres på Rigshospitalet.

Sundhedsvæsenet har indtil for nylig ført en praksis, hvor selve IVF-behandlingen på Rigshospitalet har været tilbudt gratis, men hvor rejse og ophold ikke har været betalt af sundhedsvæsenet. Det følger dog af § 4, stk. 1 og § 6 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005 om ydelser ved undersøgelse og behandling uden for patientens hjemsted, at personer der henvises til behandling har ret til betalt rejse, ophold og fortæring. Sundhedsvæsenet har derfor indtil videre ophørt med at henvise til behandling på Rigshospitalet, fordi der ikke er hjemmel til brugerbetaling.

Forslagsstiller fremfører det tankevækkende i, at sundhedsvæsenet årligt hjælper kvinder til at få abort, men at samme sundhedsvæsen ikke tilbyder IVF-behandling. Der gennemføres årligt mellem 800 og 900 aborter, svarende til en udgift på 7-8 mio. kr. for sundhedsvæsenet.

Det kunne være nærliggende at indføre brugerbetaling på visse sundhedsydelser, som f.eks. aborter, for at lette presset på sundhedsvæsenets økonomi. Det er dog vigtigt at holde sig for øje at brugerbetaling på sundhedsydelser ofte medfører en social skævvridning i forhold til adgangen til undersøgelse og behandling og kan betyde at en del af befolkningen i mindre grad vil søge lægehjælp, selvom det er nødvendigt for dem. Endvidere vil det medføre en ikke ubetydelig øget administration for sundhedsvæsenet, ligesom brugerbetaling på sundhedsydelser kræver en lovændring.

Som forslagsstiller også har fremhævet, er ufrivillig barnløshed en lidelse som er at finde blandt WHO's sygdomsklassifikationer. I denne forbindelse er det vigtigt at fremhæve at Det Grønlandske Sundhedsvæsen foretager prioriteringer og derfor ikke udbyder behandling til alle officielt betegnede sygdomme. Det gælder f.eks. søvnsygdomme og seksuelle dysfunktioner, ligesom vi ikke giver ventetidsgaranti eller foretager rutinescanninger for fostermisdannelse for gravide.

En anden ting som er værd at nævne er, at behandling ikke kan stå alene, forebyggelse af infertilitet bør også være en faktor som bør medtænkes for at undgå at flere borgere i fremtiden oplever ufrivillig barnløshed.

Sundhedsvæsenets økonomi er som bekendt meget presset. På nuværende tidspunkt søges en tillægsbevillingsansøgning hvor der søges 23 mio. kr. i 2019 til blandt andet patientbehandling i udlandet og til Dronning Ingrid's Hospital. Udgiftsanalysen som vil blive fremsendt samtidigt med tillægsbevillingsansøgningen viser, at der vil være et lignende finansieringsbehov i sundhedsvæsenet i de kommende år blot for at opretholde driften af de nuværende ydelser.

Det er således ikke muligt inden for de nuværende økonomiske rammer at starte nye tiltag, uden at der tilføres ekstra midler. Naalakkersuisut har imidlertid stor forståelse for ønsket om behandling for barnløshed,

På baggrund af dette ønskes forslaget medtaget i finanslovsforhandlingerne for 2020.

På dette grundlag indstilles følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut til finanslovsforhandlingerne 2020 medtager forslag om at give ufrivilligt barnløse mulighed for IVF-behandling på Rigshospitalet, inklusiv dækning af udgifter til rejse og ophold i forbindelse hermed.